

אלו מריפות פרק שלישי חולי

רנב א וי"י מיל הו'י
מחלבו לאויות
לכ"ה י ועיין בהשגות
ובנ"מ טמג ע"ש סג
טוש"ע י"ד סימן פ
טעף ה :

כקרני חיה ולא טלפים כטלפי חיה וי"ל הכי כל שיש לו קרנים גרידא
כקרני חיה חלבו מותר או שיש לו טלפים כטלפי חיה כמו כן אין
לספוקי בזהמה רבי דוסא אומר יש לה קרנים כקרני חיה חלבה מותר
יש לה טלפים כטלפי חיה אחת חלבה לספוקי בזהמה דיש טלפי

למחר חלבה והכי קאמר אלו סימני חיה חלבה מותר לו
שיש לה קרנים לקמיה מפרש : טלפים לפורני הפרסות : אי חלבה
לריך לחזור שאפילו נחטבו נגליה כשרה וחלבה מותר שהקרנים
סימן מובהק הוא : קרש חיה הוא ולקמיה מפרש לה : כרוכות
חורה אור גילדי גילדי קליפה על קליפה כעין

מתני' דפ' בא סימן (מדהנ"ל) דכל שיש
לו קרנים יש לו טלפים מני אחי
כחילי עמלא דרנבן מזוד כל שיש לו
קרנים יש לו פרסות סדוקות אך קשה
על פירוש זה דכי פריך והרי עו שיש
לו קרנים וטלפים מסתמא הוי האוה
טלפים דמו כטלפי דמיה כמו טלפים
דברייתא ולמה ליה למימר תרתי
דאיכא בעו כיון דבחד סגי להתייר
לחבה : [דקרי' עז מרחוקות פ'
בקונטרס] דלקח [ז] דעתיא דהדר
זיה מרחוקות ואוקי סימנא למרחוקות
וכרוכות חו לא בעינן ותימה ולישני
ליה דהר"י בעינן מרחוקות וכרוכות
ועוד בכונן דבעינן מרחוקות וכרוכות
ומחורות אמאי לא סגי בכרוכות
מרחוקות ומפרש הר"ב דהאי והרי
עז מתייר כרכו פריך דכרוכות
ומרחוקות חלבו חסור למחן דלחש לה
בכונן ואמ"ל דלית הלכתא כותיה
פריך חליבה היכי מפרש לה לכרייתא
ומשני מפוללות בעינן ופריך והרי זכי
כו' עד היכא דלא מיפלגן בעינן

קרי השור חרוכות ומרחוקות - מרחוקות - מרחוקות - מרחוקות - מרחוקות
פנימות ומרחוקות קרי' בלע"ז :
והרי עז ומרחוקות - דקס"ד הד"ר ביה
מכרוכות ואוקי סימנא למרחוקות
וכרוכות חו לא בעינן : מפוללות -
פוקי"ר בלע"ז : והרי זכי דאין
מפוללות - לא ידענא מאי קאמר
דחא ודאי מפוללות הן וגרחה בעיני
שמה שאלו קורין זכי לא היו הם
קורין זכי אלא אוקי הגקדאים
שטיינבו"ק וקרנים שלחן אוקי מפוללות :
מרחוקות - עגולות שמעתי ולא כל
עז שהן רחבות ולא נראה דכרוכות
הייט עגולות כדאמר בז"ק (דף נ):
גבי שימין ומעירות ובכרוכות (דף נ):
נמי גבי (* פ"ז דומה לכל מזיר והכי
גרסינן ב' דמרחוקות כעין קרי חיל וזכי
שמדן למעלה : הלכך כיון דאיכא
מפוללות ואיכא דלא מפוללות : היכא
דמיפללת לא דינא ולא דינא - כלומר
אין להרהר ולחזר אחר סימן אחר
שאין פולט בקרני בהמה : וסיכא דלאו
מפוללות - כיון זכי : בעינן מדורות
כרוכות ומרחוקות - דנפיק מספיקא
דכולהו מרחוקות לאפוקי מספיקא
דשור מדורות לאפוקי מעו שהן רחבות
כרוכות לאפוקי נמי מספיקא דעו ואף
על גב דשל עז אוקי מדורות יש עז
כרכו שמעו עז וקרניו מדורות
ומרחוקות ומספיקא לן אי מינא דעו
הוא : דמיכלט מירקייסו : חרייתו
הצופות וסמוכין ומובלעים זה בזה :

[ג'] הערך עין מקו"ב [חידוקות]

[ג'] הערך כרכו פ' טס מקום]

[ג'] הערך חרות וז' חרות פ' עגולות כרוכות סדק על סדק נמתי לקין כיון קין חרות דאין מרחוקות

שיטה מקובצת

[א] (משנא אריכו) : פירש בקמח"ס דסלקא דעתי : ג' לא סגי משום עיזא דכרוכות וכמדורות וכרוכות נמי לא סגי דשל שור נמי כרוכה פ' עגולה וחידושי פירוש גם חרין בראשית : [ז] קאי אלא אחרות ולמ"ד עו רכיני חיה : [ח] וזכי כן תוא כראשית בסוף סכתא תיבות וחזני נמי : [ט] ומיהו כמו ו'ו' היה יבול לדיקמקריש :

מרחוקות והיינו ספיקא דע"א *כרכו ההיא עיזא דתרבא מינה רב אחאי אמר רב שמואל בריה דרבי אבהו אבל מינה קרי אנפשיה *מפרי פי איש תשבע במנו שלחו מחס הלכתא כותיה דשמואל בריה דרבי אבהו והזהרו ברבינו אחאי שמאיר עיני גולה הוא : יזקיש אע"פ שאין לו אלא קרן אחת מותר : אמר רב יהודה קרש מביא דבי עילאי שגסר אריא דבי עילאי אמר רב כהנא תשע אמהתא הוי בין אונא לאונא דאריא דבי עילאי אמר רב יוסף שיתסר אמהתא הוי משכיה דמביא דבי עילאי אמר ליה קיסר ל' יהושע בן חנניה אלהיכם כאריה מתיל דכתיב *אריה שאג מי לא יירא מאי רבותיה פרשא קטיל אריא אמר ליה לאו כהאי אריא מתיל כאריא דבי עילאי מתיל אמר ליה בעינא דמיוחית ליה ניהלי אמר ליה לא מצית חזית ליה אמר ליה *איברא חזינא ליה בעא רחמי אתעקך מדוכתייה כי הוה מרחיק ארבע מאה פרסי ניהם חד קלא אפילו כל מעברתא ושורא דרומו נפל אדמרחק תלת מאה פרסי ניהם קלא אחרניא נחור ככי ושינו דנברי ואף הוא נפל מבורסיא לארעא א"ל בממותא מינד בעי רחמי עליה דלהדר לדוכתייה בעא רחמי עליה ואהדר ליה לאתריה אמר ליה קיסר ל' יהושע בן חנניה בעינא דאיחוי לאלהיכו א"ל לא מצית חזית ליה א"ל איברא חזינא

והיינו ספיקא דע"א כרכו - שיקרני מדורות ומרחוקות ומספיקא לן כיון דמרחוקות ומרחוקות חיה הוא ל' דילמא כיון דשמו עז מין בהמה הוא : דעקור מלא לנא דתרבא מינה - לאחר שחיתה הליאוהו מנעיה : מפרי פי איש - בשקר שמעתי וקבלתי שהוא מותר בטני שבע ממנו : והסירו כרכינו חמאי - לנהוג בו כבוד ולדון לפניו הלכה עז שחזור רב ולא להסירה בצפון מה שחזור רב א"כ שפיר מותר עיני גולה הוא : קרש - דיי"ן בלע"ז : דבי עילאי - שם יער : טגריס - לא חיתפרש לן היכא איירינן ביה : [א] משפיש - תרכי : אריה שאג מינא יירא - כך ה' אלוקים דבר מי לא יבנא הר"י שנמלט לו : פרשא קטיל

[ג'] הערך אברא וכתב המוסף שאז משלן כתי'

הגהות הב"ח (ה) גמ' וקם וכו' קין אחת חלב מותר כ"ל וכן בסמוך :

הגהות מהרי"ב רנשב"ור [א] גמ' אע"פ שאין לו חלף קין אחת מהר וכלל הוא כ"ל : [ב] ש"י ד"ס מחזיק וכו' והכי גרסי' מדורות טעו וכו' כ"ל :

לזי דהא חזינן שאין עורו מחזיק את צשרו וזכי כן הוא [ה] כדאמר במסכת כרוכות (דף ק"ב) בצוק וחזינן נמי דבשעה שהוא יבן עיני אחת פתוחה ולחזינן במערת שר השמים רומה רודי לזכי מה זכי זה בשעה שהוא יבן עיני אחת פתוחה כך הקב"ה בשעת גלותן וזרתן של ישראל עתה עיני עליהם לשומרים וה"ג ר"ת מבוללות כלומר זקופות ורחשיהם כפופות ושל זכי אינם כפופות כלל ומבוללות לשון כפיפה כדאמר בקדושין פרק האומר (דף ק"ב) מאי משמע דהאי חנם ליטנא דבולולת הוא דכתיב הלכות כלאומן חלבו ואפילו גרסינן מפוללות אין לחוש וכמו מבוללות הוא כדאשכחן פרק כול מערבין (שירובין נ"ז) דאשליז ירתא דהוי כמו דלזליז ובשמינות יש בהמה מקופעת הבקר במקום הפקר (פאה פ"ז משנה א) : [ב] קרש אע"פ שאין לו אלא קרן אחת חלבו מותר - וא"ל בפרק במה מדליקין (שבת דף כ"ה) אמר תתן קרן אחת היה לו במגזמו וטורח היה מרחמך רב יהודה דלמך שור שהקריב חכם הרשון קרן אחת היטה לו במגזמו והכי דייק מדרב יהודה שהיה תחם טורח והלא כל אותן שיש להן קרן אחת אינן שוין דהא איכא קרש שהוא חיה וטור שיהא בהמה וי"ל בסודך חמניתין דבא סימן (מדה נ"א) דכל שיש לו קרנים יש לו טלפים ומסתמא אפילו בקרן אחת איירי מרחשכתן שור שהקריב חכם הרשון שקרן אחת היטה במגזמו וטורח ומיהו כמו כן היה [ו] לנקוד מקרש דהא חזינן שאין לו אלא קרן אחת והוא מעלה גרה ומפריס פרסה : הברי גרסוהו שיתסר * (הוי משכה אמהתא) דטביא דבי עילאי ולא גרסוהו אריא דלפילו זין אונא ללונא אית ליה השע אמהתא ח"כ משכיה טפי משיסר : נתור ככי וזכי - מאלן משמע דככי לא הוי הגמיכיים שקורין יעלבו"ש שאוקי אין דרן ליפול כדאשכחן בערבי פכחים (דף ק"ב) א"ל רב לבייה לא תשקי סמא ולא תעקור ככי חלל ככי הם השינים האחרונים העומטים האמאל ושינים הם השינים שלפנים וכן (איוב י"ג) על מה אשכ בשרי בשיני מתרגומין חסול בסרי בככי [וי"ע חו"ס ע"ז כ"ה ד"ה ככי : בקומתן

רבינו גרשום כרוכות בעינן * כלומר סדק על סדק כשור דמחוי בקין בתוך קרן : חידוקות בעינן : דאינן חידוקות מפוצלות בעינן * שנים ושלושה בקרן אחת : הדורות בעינן עגולות : ספרי פי אוקי מדורות שורה חשבע נפשו דקנה ואלו : והדורות ברבינו אחא הוא * צבי של אותו יער ששמו עילאי : בין אונא לאונא * כלומר בין און לאון : פרשא קטיל אריא * לשון פרשים : א"ל איברא * כלומר רואי וראי רובה :

[א] חס איתא דלזליז ויתמא [ג] אמהתא הוי משכיה

אלו טריפות

פרק שלישי חולין

ס

עין משפט
נר מצוה

רגא א מיי' ס"א חס"ג
כלאם הלכה ספג
לחין רעט טי"ד
ס"ג י"א פעי"ג :

[חס"ג חס"ג וחס"ג חס"ג
כל מעשה ברה"ט לקומתן
נכחו לצנין נכחו
פירוש לקומתן גדולים
מלאים ולא קטנים
אמרינן נגדל לעת
נכחו ולא קטנת
הטעמות ופי' לצנין
לפי ופי' כמו לגי ט"ו]

[י"א זכר הטהור]
[י"א זכר הטהור]

[פי' חו"ט יבמות ס"ג
כ"ס פסוקים
שמות וכו'
ס"א טעמים וכו' חס"ג
כ"ס היכולת הטהור
הס"ג דק"מ: דפוס א"ת
ד"ה הכלל העולה]

[פי' כשהוא לקנות הש"ס
בדוק אם יש לו כסס
גדולה כו' עי' שו"ע
ענין כ"ס א']

גליון הש"ס
ג"כ אלא צנינים * עי' חס"ג
כ"ס א' כ"ה: חס"ג ד"ה
הכ"ס עי' ופי' מצינו ליה
ל' חס"ג: עי' לקמן
פ"ג ע"כ חו"ט ד"ה
ולאפי' :

[לקמן פנ']

שיטה מקובצת
א' שור דרכו להיות
ברשותו ופרשתו: [ג] אלא
א"כ נתגלה כל הצורך:
ג' שר העולם אפרו
לפניה בעשייה או א"כ
אפי' בארץ מביעיה ליה
ל' יאשיה דאמר:
ה' גרשם על מלח
דבעי החם הרביע ועל
מלת מרו יו"ג בראש
ה' המרביע: [ש] אפי'
מינים [שם] אפי'
דגמרינו: [ו] איצטריך
את חוקותיו לחוקים
שחוקתי ק"י כבר:
ז' וא"ת הא דפריך
התם:

לכדי יומא * עג השמש: דאליצי' ליה נהמא * אהקן לו סעודה:
לגידא דרביסא * על שפת נהר ששמו רביסא: דרובי' עלמא * להתקבץ
שם חיילתיו והוא נחמין למקום שהתא רוח שולטת בו: כנישיה
לימא * עזרנו לים: כנישיה * מכבדי הבית: זולמאי * מצבלי הבית
במים מפני חבן העולה וכבר הם תורה אור

כלו לחלו כל זה: אי הכי * דנפי' חיליותו כ"כ לא מצינא: מסתוריה * דיוולסמייק"ש בצ"א: דוללי * חשקיי"ש וסימן זה היה למורטו: מסה דוללי * דישבוירי"ד: משקל לא שקלי * הטובה משתנה: שור * דרט להיות

[ח] כרסתן ופרסתן בעל כרס רחבה ופרסות רחבות: גנובה * זכו: שור שהקריב אדם הראשון כדלמרינן בלפני חזקיהו במסכת ע"י (דף ה') : מקרין מפרים * שבור של אדם הראשון קאי: קרני קודמין לפרסותיו * של שורים פרסותיהם עולות עמם וקרנותיהם גדלים לאחר זמן אבל של מעשה ברה"ט בקומתם נכרו וזקנייהו וכשיאל מן הארץ ראשו תחלה כדלמא' שקדמו קרנותיו לפרסותיו:

בקומתו נכרו * ולפיכך קדמו קרנותיו שהרי עמו נוטרו וילאו תחלה והיינו שור פר ציבס שהיה שור היה גדול כפר שור בן יומו קרוי שור כדכתיב (ויקרא כג) שור כי יולד פר קיימא לן בן שלם (פרה פ"א משנה ג) :

מקרין תרתי משמע * שכן סתם שורים: לדעת * שהודיעם שיצראם והם ניחו: לצנינים * בדמות שבתו להם: שר הטוב * מלמד הממונה: באילנות גמיר למינהו עושה פרי למינו אבל בזרעים לא נאמר בלוחמה למינו אבל בליהם נאמר מוריע זרע למינהו: שאין דרכן ללאת בערבובי' * שהרי גדוליהן ונעפעיהן מרובין ואין ראויין לגדל רלופים ותופים כי הם מפורים: אמר

הקב"ה למינהו * יולא כל אינן בעלמא כרוקו מחזירו שיהא לו היקר: חנו * שרבים חנו ודרכנו ללאת תופין ומשורבבין וחם אינן מזהרים ללאת כל עשב לצד הכי אין חנו יניכרין זה מזה על אחת כמה וכמה: ישמה ה' כמטשי * שכן זכרין בגלותו: לו']

* ברעתו נבראו בציונים נבראו תקרי צבאם * אלא ציונים דרש רבי חנינא ברפאא * יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו פסוק זה שר העולם אמרו בשעה שאמר הקב"ה * למינהו באילנות נשאו דשאים קל וחומר בעצמן אם רצונו של הקב"ה בערובי' אמה אמר למינהו באילנות ועוד ק"ו ומה אילנות שאין דרכן לצאת בערבובי' אמר הקב"ה למינהו אנועאכ * מיד כל אחד ואחד יצא למינו פתח שר העולם ואמר יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו בעי רבינא * הרביב שני דשאים זה על גב זה

דשרו ככלאי זרעים וחכרי בהרכבת האילן כדאיתא פרק ארבע מינות (פסחים דף טז) ונפקא לן מדרשתו (ספ) את חוקותי תשמורו חוקים שמקתה ק"י כבר בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים והיינו בהרכבה דומי' דבהנהו ושמקתה ק"י כבר היינו לביי נח דכתיב ברו למינהו באילנות ובהנהו דלמינהו חיסור כלאים משמע כדמוכא בסוף שור שגנח את הפרה (ב"ב נ"ה) ה' דבעי התם הרביע שני מינים שבים מהו מי גמרי למינהו למינהו מביעה או לא ומביעה לן אי הוי בהרכבה יקב בירק כמו בהרכבה יקב ובעי"ג מולת חוקותי לחוד לא הוה נפקא לן דה"ל חוקותי שמקתה ק"י כבר במרה ור"ת ה"ל ח' פרק התם אלא מבעיה שגמיר את חוקותי שמקתה ק"י כבר אוכל ואפי' קלוי לא מוסיקין האי חכמי נח אלא משום דלשמך נמי דכתיב למינהו בעמשה ברה"ט ו"ל דמ"מ פריך שפיר דכי היכי דהאי לא קאי נח האי נמי לא קאי חכמי נח ומשני דהתם כתיב חוקותי בשר ובגמרתם אבל הכל כתיב חוקותי קודם תשמרו: אמרה

חוינא ליה אול אוקמיה להדי יומא בתקופת תמוז א"ל איסתבל ביה א"ל לא מצינא א"ל יומא דחד משמשי דקיימי קמי דקודשא בריך הוא אמרת לא מצינא לאיסתבלא ביה שכינה לא כל שבן אמר ליה קיסר לרבי יהושע בן חנניה בעינא דאיצבי' ליה נהמא לאלהיכו אמר ליה לא מצית אמאי נפישי חילוותיה א"ל איברא אמר ליה פוק צבית לגידא דרבייתא דרויחא עלמא מרח שיתא ירחי קיימא אתא זיקא כנישיה לימא מרח שיתא ירחי דסיתוא אתא מימרא מביעה בימא א"ל מאי האי אמר ליה הני כנישיאי זלוחאי דאתו קמיה א"ל אי הכי לא מצינא א"ל בת קיסר לר' יהושע בן חנניה אלהיבון נגרא הוא דכתיב * המקרה במים עליותו אימא ליה דנעביד ל' חרא מסתוריתא אמר לחיי בעא רחמי עליה ואינגעה אותבה בשוקא דרומי ויהבי לה מסתוריתא דהו' נהיגי דכל דמנגע ברומי יהבו ליה מסתוריתא ויטיב בשוקא וסתר דוללי כי היכי דליחווי אינשי וליבעי רחמי עליה יומא חד הוה קא חליף התם הות יתבא וסתר * דוללי בשוקא דרומי אמר לה שפירתא מסתוריתא דיהב לך אלהי אמרה ליה אימא ליה לאלהיך לשקול מאי דיהב ל' אמר לה אלהא דידן * מיהב יהיב משקל לא שקיל אמר רב יהודה שור כרסתן ופרסתן רב רישיה ורב גנובתיה וחילופא בחמרא למאי נפקא מינה * למקח וממכר ואמר רב יהודה * שור שהקריב אדם הראשון קרן אחת היתה לו במצחו שנאמר חרתי משמע אמר רב נחמן מקרן כתיב ואמר רב יהודה שור שהקריב אדם הראשון * קרניו קודמות לפרסותיו שנאמר ותיטב לה' משור פר מקרין מפרים מקרין חרתי משמע אמר רב נחמן מקרן כתיב ואמר רב יהודה שור שהקריב אדם הראשון * ריב"ל כל מעשה ברה"ט בקומתן נבראו שנאמר * יוכלו השמים והארץ וכל צבאם אל תקרי צבאם * אלא ציונים דרש רבי חנינא ברפאא * יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו פסוק זה שר העולם אמרו בשעה שאמר הקב"ה * למינהו באילנות נשאו דשאים קל וחומר בעצמן אם רצונו של הקב"ה בערובי' אמה אמר למינהו באילנות ועוד ק"ו ומה אילנות שאין דרכן לצאת בערבובי' אמר הקב"ה למינהו אנועאכ * מיד כל אחד ואחד יצא למינו פתח שר העולם ואמר יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו בעי רבינא * הרביב שני דשאים זה על גב זה

תחתיו לחיות לו לאחד זמן נברא עמו וכשנברא בין בהמה בין אדם"ר נברא תהלה [הראש] וכשנברא הראשון היו קרנים בראש ואח"כ נבראו הפרסות: לצנינים נבראו * כליהי הקב"ה שאל להם צנינים שאמרו אתכם: בלל דעתן

